

TOIMINNALLINEN TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMA

Milloin selvitystä tehty ja mitä havaittu:

Kehitettävä teema	Tavoite	Kehittämistoimenpiteet	Kehittämisaikataulu & vastuuhenkilö	Arviointi
LEIKKI	Lapset leikkivät 1. Monipuolisesti eri leikkivälineillä 2. Eri lasten kanssa viikkotasolla Aikuiset Osallistuvat leikkiin aktiivisemmin	-Kaveriarvonnat -Leikkivälineiden arviointi ja kierrättäminen (sukupuolittuneet lelut? Ikätasoiset lelut?) -Kaikki aikuiset sitoutuvat aidosti osallistumaan leikkiin joka päivä 10 minuuttia	Jokaisesta ryhmästä yksi hlö	Arvioidaan maaliskuussa Ovatko lasten leikit monipuolistuneet? Leikkivätkö lapset eri lasten kanssa viikkotasolla? Onko myös aikuisten spontaani osallistuminen leikkeihin lisääntynyt?
KIRJALLISUUS	Kaikille lapsille eri taustoista löytyy samaistuttavia hahmoja ja tarinoita käytetystä kirjallisuudesta ryhmätasolla	-Jokainen ryhmä tekee yhden hankintaehdotuksen kirjallisuuteen liittyen omaa ryhmää ajatellen -Olemassa olevia kirjoja hyödynnetään aktiivisemmin -Kirjaston uudet kirjat, vinkkejä muille ryhmille kun löytyy hyviä	Jokaisesta ryhmästä yksi hlö	Arvioidaan huhtikuussa Onko kirjastosta lainattu uusia kirjoja? Onko tehty uusia hankintoja? Onko olemassaolevia kirjoja käytetty aktiivisemmin?

Nykytilan kartoitus: Kartoitus aloitettu vuonna 2023 ja sitä on jatkettu eri teemojen pohjalta. Nyt olemme menossa kirjallisuudessa ja leikissä Leikki on toimintakauden 2024-2025 teema vuosi.

Koko työyhteisö on käsitellyt tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa kahdesti toimikaudella 2023-2024 ja kahdesti toimikaudella 2024-2025.

Työyhteisö on yhdessä valinnut päiväkodissa kehitettäväksi teemoiksi leikin ja kirjallisuuden. Heti teemojen valitsemisen jälkeen työntekijät lähtivät kartoittamaan päiväkodin kirjalikoimaa. Kirjoja tarkasteltaessa kiinnitettiin huomiota muun muassa siihen, onko kaikilla ryhmän lapsilla samaistuttavia hahmoja kirjoissa sekä onko kirjoissa monipuolisia sukupuolirooleja sekä perhekuvauksia. Esimerkiksi pienten ryhmissä kiinnitettiin huomiota siihen, että kirjoissa oli paljon eläinhahmoja, osittain toteuttamassa melko perinteisiä ihmisten rooleja. Havaittiin, että osa päiväkodin kirjoista on melko vanhoja, ja näin ollen osittain kirjoissa näkyvät perinteiset sukupuoliroolit- ja tehtävät.

Päiväkotina päätettiin pyytää kirjastolta kirjapakettiehdotusta kirjoista, joissa olisi monipuolisia perhekuvauksia, monipuolisia rooleja sekä myös monikulttuurisuutta päiväkodin monikulttuurisen asiakaskunnan tueksi. Kirjasto valmisti meille kirjapaketin syksyllä 2023, ja päiväkotimme on lainattu useita kirjapaketissa ehdotettuja kirjoja.

Seuraavaksi lähdettiin keskittymään leikkitematiikkaan. Työntekijät havainnoivat lapsiryhmän toimintaa ja tekivät muistiinpanoja, ja jokaisen ryhmän tilanne oli hiukan erilainen. Havainnoitaessa kiinnitettiin huomiota muun muassa seuraavanlaisiin leikkiin liittyviin asioihin: jäävätkö tietyt lapset usein leikkien ulkopuolelle, leikkivätkö tietyt lapset usein tai aina samoja leikkejä, mahdollisesti samoilla leluilla ja leikkivätkö tietyt lapset usein tai aina samojen leikkikavereiden kanssa. Aikuisten osalta halusimme kiinnittää huomiota leikkiin osallistumiseen ja tuettuun leikkiin. Tunnistettiin kuitenkin joitakin yhteisiä leikkiin liittyviä teemoja, joita päätettiin lähteä kehittämään. Aikuisten osallistumista leikkiin haluttiin lähteä lisäämään asettamalla saavutettavissa oleva tavoite, 10 minuuttia päivässä aitoa osallistumista, jokaisena päivänä. Lasten osalta lisättiin esimerkiksi kaveriarvontoja, joilla sekä tuettiin tiettyjen lasten yhteisleikkeihin pääsemistä että leikkien ja leikkikavereiden monipuolisuutta.

Molempia teemoja, kirjallisuutta ja leikkiä arvioitiin kevätkaudella 2024, ja tässä vaiheessa työyhteisöllä oli mahdollisuus halutessaan vaihtaa teemoja uusiin. Työyhteisössä päädyttiin kuitenkin siihen, että valitsemamme teemat ovat edelleen ajankohtaisia ja että haluamme jatkaa kirjallisuuden ja leikin teemojen parissa toisenkin toimintakauden.

Tavoitteen käytiin uudelleen läpi syksyllä 2024, jolloin myös väliarvioitiin edistymistä asioissa. Erityisesti kirjallisuuden osalta kehitystä oli tapahtunut vuoden aikana merkittävästi, ja useammat ryhmiemme lapsista löytävät (yleensä kirjastosta lainatusta) kirjallisuudesta. Aiomme jatkossakin käyttää kirjaston asiantuntemusta ja pyytää heitä valmistelevaan meille mahdollisia kirjapaketteja. Kirjallisuus on monipuolista ja hyödynnämme vahvasti kirjastoa sekä kirjastoautoa.

Keväällä 2025 keskitymme vielä leikin teemaan. Johtotiimi on toteuttanut leikin organisoinnin havainnointia ryhmätasolla, ja tuloksia on käsitelty yhteisesti viikkopalaverissa. Havainnoinnin mukaan jokaisessa ryhmässä toteutetaan edelleen kaveriarvontaa ja kaikissa ryhmissämme aikuiset osallistuvat leikkiin sekä sisällä että ulkona. Henkilökunta on osallistunut Tuettu leikki 1- ja 2-koulutuksiin. Havaintojemme mukana kaveriarvonnat ovat tukeneet lasten leikkien monipuolisuutta sekä kannustaneet lapsia leikkimaan uusien leikitovereiden kanssa.

TOIMINNALLINEN TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMA

1. Suunnittele

- * Tutustu tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslakien vaatimuksiin toiminnallisesta tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelusta ja keskeisiin käsitteisiin.
- * Pohdi suunnitelman paikkaa: teettekö toiminnallisen tasa-arvosuunnitelman ja toiminnallisen yhdenvertaisuussuunnitelman yhdessä? Tulevatko ne osaksi jo olemassa olevia suunnitelmia kuten toimintasuunnitelmaa tai vasua? Lain mukaan suunnitelmien pitää olla vähintään toimipaikkakohtaisia.
- * Tässä vaiheessa voit kirjata lomakkeeseen, milloin suunnittelu on aloitettu ja milloin selvitystä tullaan tekemään.

2. Selvitä

- * Käytä erilaisia havainnointimenetelmiä apuna, kun selvität tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilannetta.
- * Ota reippaasti aikaa, vaikka koko syksy, selvittämiseen ja pyri siihen, että löydätte nimenomaan rutiineja ja toistuvia toimintamalleja, jotka kaipaavat muutosta tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kannalta.
- * Kun selvitystä on tehty, kirjaa lomakkeeseen mitä se paljasti. Millaisissa asioissa olette onnistuneet? Mitä kehitettävää löytyi tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta?

3. Kehitä

- * Tehdyn selvityksen perusteella valitkaa kehittämiskohteita.
- * Toiminnallisessa tasa-arvosuunnitelmassa kehitettävien asioiden tulee liittyä sukupuoleen ja toiminnallisessa yhdenvertaisuussuunnitelmassa muihin ominaisuuksiin tai tekijöihin kuten perhemuotoihin, kieleen, ikään, uskontoon, vammaisuuteen tai ihonväriin.
- * Tässä vaiheessa kirjaa lomakkeeseen kehittämiskohteet, niille tavoitteet sekä konkreettisia toimenpiteitä, joilla pyritte tavoitteita kohden.

4. Arvioi

- * Kun kehittämiseen liittyviä toimenpiteitä on tehty esimerkiksi kevään ajan, arvioi niiden vaikutuksia.
- * Kirjaa tässä vaiheessa lomakkeeseen saavutitteko tavoitteet? Mikä toimi? Mikä ei? Siirryttekö seuraavaksi selvittämään uusia kehittämisaiheita vai jatkatteko vielä samojen teemojen parissa?